

Lazarus opgewekt

Periodethema: De rondwandeling
Johannes 11: 1-46

a. Lazarus sterft (Joh. 11: 1-16)

UITLEG VAN DE TEKST

Het gezin van Lazarus, Maria en Martha wordt geïntroduceerd. Over Maria en Martha lezen we ook in Luk. 10: 38-42. Zij wonen in Bethanië. In Lukas wordt Lazarus (van het Hebr. Eleazar 'God is mijn Helper) niet genoemd. Ook in Joh. 12 (de zalving van de Heere Jezus) komen we hen tegen. Lazarus is ziek en zijn zusters sturen een boodschap naar de Heere Jezus. Hij is op dat moment in het gebied aan de andere kant van de Jordaan (Joh. 10: 40). Hij is mensen, die Hem wilden grijpen, uit de weg gaan (Joh. 8: 59 en 10: 31). Hij bevindt Zich op ongeveer 8-10 uur lopen van Bethanië. De boodschapper moet alleen maar aan de Heere Jezus vertellen dat Lazarus ziek is. Hij moet niet vragen of de Heere Jezus komt om Lazarus te genezen. Er wordt alleen maar een beroep gedaan op de liefde van Christus, want er wordt gezegd dat Lazarus, 'dien Gij liefhebt' (vers 3), ziek is. Op deze boodschap antwoordt de Heere Jezus dat deze ziekte zal zijn tot verheerlijking van God en Zijn Zoon Christus. Twee dagen na het bericht van de ziekte van Lazarus, zegt de Heere Jezus dat Hij weer naar Judea wil. De discipelen verzetten zich hier tegen. Nog maar pas geleden heeft men Hem in Judea willen stenigen. Hij loopt er gevaar. De Heere Jezus antwoordt dat Hij moet werken als het dag is. Met 'de dag' bedoelt de Heere Jezus de tijd, die God Hem gegeven heeft om Zijn roeping te vervullen. Die tijd mag Hij niet voorbij laten gaan. Als de Heere Jezus dan zegt dat Lazarus slaapt, proberen de discipelen Hem nog van Zijn voornemen af te houden.

Ze denken dat Lazarus nog leeft en zal genezen van zijn ziekte. Dat bedoelt de Heere Jezus niet. Hij gebruikt het woord slapen figuurlijk. Hij weet en maakt bekend dat Lazarus gestorven is. Hij wil nu naar Bethanië om Lazarus op te wekken, zodat de discipelen geloven mogen. Zo zullen de discipelen een krachtige bevestiging van hun geloof ontvangen, dat Hij de Zoon van God is. Thomas, die genoemd wordt Didymus, d.w.z. tweelingbroeder, zegt gelaten: 'We gaan mee om met Hem te sterven.' Hij verwacht niet anders of de Heere Jezus zal nu in Judea gedood worden.

TER OVERWEGING

In dit gedeelte komt de beproeving naar voren waarin Christus Maria en Martha brengt. De Heere Jezus had toch vanuit de verte een machtswoord kunnen spreken om Lazarus te genezen? Hij had er ook voor kunnen zorgen dat Lazarus niet gestorven was. Dat doet Hij niet. In deze voor Martha en Maria moeilijke weg zal Zijn Naam groot gemaakt worden. Dat doet niets af aan Zijn liefde voor hen. Wij zien vaak niet dat achter de wegen die God met ons gaat Zijn liefde zit. De gelovigen moeten vaak door moeilijke wegen heen. Zelfs door de dood heen. Maar waar onze weg doodloopt, loopt het voor God niet dood. Laten we in dat alles nadruk leggen op de liefde van God. Dat is het enig houvast in wegen van beproeving. Ondanks alles heeft de Heere Zijn kinderen toch lief. Dat blijkt ondubbelzinnig aan wat God ervoor over gehad heeft om ons zalig te maken. Ondanks alle dreiging in Judea voor Hem, gaat Christus er toch naar toe. Hij gaat het lijden niet uit de weg.

b. De Heere Jezus komt (Joh. 11: 17-32)

UITLEG VAN DE TEKST

Als de Heere Jezus in Bethanië komt, is Lazarus al vier dagen begraven. Bij een overlijden was het in Israël regel dat de gestorvene nog dezelfde dag begraven werd. Bij die vier dagen moeten zowel de dag van sterven en begraven, als ook de dag van aankomst worden meegeteld, volgens de Joodse tijdrekening. Blijkbaar was Lazarus dus reeds gestorven, vóórdat de bode was teruggekomen. Bethanië lag op een half uur lopen van Jeruzalem. Bij een overlijden werden fluitspelers en klaagvrouwen gehoord. Het was ook normaal dat de mensen uit de directe omgeving mee rouw bedreven met de getroffen familie. Vandaar dat de Heere Jezus een geweldige drukte aantreft in het huis van Maria en Martha. Martha loopt de Heere Jezus tegemoet als ze hoort dat Hij in aantocht is. Ze spreekt haar verdriet uit dat de Heere Jezus niet aanwezig was, toen Lazarus stierf. Ze zegt dat hij dan niet gestorven zou zijn. Ze is niet opstandig tegen de Heere. 'Heere, waart Gij hier geweest, zo ware mijn broeder niet gestorven (vers 21).' Je kunt het beluisteren als een verwijt, maar het wekt toch meer de indruk dat ze had gehoopt dat Hij er had kunnen zijn en dan haar broer had kunnen redden. De uiting van diepe droefheid wordt gevolgd door een belijdenis van haar geloof in Zijn macht: 'Maar ook nu weet ik, dat alles wat Gij van God begeren zult, God u geven zal' (vers 22). Als de Heere tegen Martha zegt dat haar broeder weer op zal staan, dan antwoordt ze: 'Ik weet dat Hij zal opstaan in de opstanding ten laatste dage' (vers 24). Martha gelooft in de opstanding der doden op de jongste dag. Over de opstanding was er verschil tussen de Farizeeën en de Sadduceeën. De Sadduceeën geloven niet in een leven na de dood. De Farizeeën geloofden dat de rechtvaardigen zouden opstaan op de dag des Heeren. De Heere Jezus gaat niet in op de vraag hoe en wanneer Lazarus zal opstaan. Martha begreep dat Hij sprak over de opstanding op de jongste dag, maar Hij wil haar geloof op Hem Zelf richten. De Heere Jezus zeide (vers 25) tot haar: 'Ik ben de Opstanding en het Leven.' In Hem is nabij gekomen wat zij geloofde over de grote toekomst. Het zijn woorden die klinken voor Pasen. Hij is op weg naar Jeruzalem. De weg van het bittere lijden en sterven ligt voor Hem. De opstanding ten derde dage heeft nog niet plaatsgevonden in de tijd en toch openbaart Christus Zich hier al als de Opstanding en het Leven. De kanttekenaren van de Statenvertaling geven aan dat Hij de Bewerker en Oorzaak is van de Opstanding en het Leven. Hij is het Hoofd der Opstanding, de Eersteling van degenen die ontslapen zijn. Hij is de Fontein van het Leven.

Christus is allereerst de Opstanding, dat betekent: 'Die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven' (vers 25b). De gestorven gelovigen zullen leven. Dat is toekomstige tijd. Zij zullen door Hem, Die de Opstanding is tot leven, worden gewekt en tevoorschijn komen uit het graf. 'De doden zullen horen de stem van de Zone Gods en die ze gehoord hebben, zullen leven' (Joh. 5: 25). De mens bestaat uit lichaam en ziel. Het lichaam is sterfelijk, de ziel is onsterfelijk. Als een mens sterft, dan verlaat de ziel het lichaam om geoordeeld te worden. Immers, het is de mens gezet eenmaal te sterven en daarna het oordeel. Het lichaam wordt begraven, gezaaid in de aarde om daar te rusten tot de jongste dag. Het lichaam wordt gezaaid in verderfelijheid, het wordt dan opgewekt tot onverderfelijheid (1 Kor. 15: 42v). Het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid. Het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht. Als de bazuinen zullen klinken, dan zullen al die graven geopend worden en de doden opstaan. Ziel en lichaam zullen dan verenigd worden. Toen Christus stierf, is dit woord al in vervulling gegaan. De graven werden geopend (Matth. 27: 52). 'Die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven.' Dit geldt allereerst voor de gestorven Lazarus. Hij zal in dit leven opstaan. Dit geldt ook voor andere gelovigen die al eerder gestorven zijn. Op de jongste dag zal Christus hen opwekken. In vers 26a legt Christus uit waarom Hij Zich het Leven noemt. 'En een iegelijk, die leeft, en in Mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid.' Eigenlijk staat er 'kan niet sterven'. Aangezien 'leven' in dit versdeel aan 'geloven' vooraf gaat en een tegenstelling vormt met 'sterven' in het vorige versdeel, bedoelt Christus hier de levenden op aarde die in Hem geloven. De levende gelovigen kunnen nooit sterven. Een iegelijk die leeft en gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid. Dat geestelijk leven met z'n hoogte- en dieptepunten, zal nooit uitgeblust worden. Ook niet wanneer de dood scheiding maakt. De ziel zal niet sterven in der eeuwigheid. Er is geen onderbreking, geen tussenpoos, zoals bij het lichaam in het graf. 'En een iegelijk, die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid.' Dit geldt allereerst voor Martha en Maria, maar ook voor alle andere gelovigen die nog in leven zijn of zullen leven. Door het geloof in Christus kan de dood hen in eeuwigheid geen kwaad doen; nooit zullen zij het verliezen. De dood verbreekt de band tussen Christus en Gods kinderen niet. De dood is voor hen geen ondergang, maar een doorgang. De dood ligt immers achter hen en het leven voor hen. Voor al degenen die niet in Hem geloven, voor wie Christus geen betekenis heeft gekregen, geldt het omgekeerde van vers 26a. Die niet in Hem gelooft, zal sterven in der eeuwigheid. Zij zullen op de jongste dag ook opstaan om geoordeeld te worden.

De toorn Gods blijft op hen. Zalig de mens, die door het geloof deel heeft aan de opstanding en het leven, dat is deel hebben aan Christus, Die de Opstanding en het Leven is. Op de vraag van de Heere Jezus of Martha dat gelooft, klinkt er een heerlijke belijdenis uit haar mond: 'Ja, Heere, ik heb geloofd, dat Gij zijt de Christus, de Zone Gods, die in de wereld komen zou' (vers 27). Vervolgens gaat ze haar zus roepen: 'De Meester is daar, en Hij roept u' (vers 28). Haastig staat Maria op en gaat Hem tegemoet. De Joden, die gekomen waren om Martha en Maria te troosten, zien dat ze vertrekt en denken dat ze naar het graf van haar broer gaat om daar te wenen. Ze volgen haar. Wanneer Maria bij de Heere Jezus komt, valt ze aan Zijn voeten neer. Ook zij zegt dat als de Heere Jezus er geweest was, haar broer niet gestorven zou zijn.

TER OVERWEGING

Het gesprek tussen de Heere Jezus en Martha mag benadrukt worden. Daarin betuigt Hij immers Zelf, dat Hij de Opstanding en het Leven is. Ja, Martha gelooft wel, dat haar broer in de opstanding ten laatste dage zal opstaan. Nu ziet ze alleen op het verdriet en de lege plaats. Maar Christus zegt: 'Ik ben het Leven. Zie niet naar later, maar zie op Mij.' Hij zal immers gaan lijden en sterven, maar Hij zal ook opstaan uit de doden en zo de onverderfelijke aan het licht brengen. Hij zal de schuld van de zonde betalen en zo de dood overwinnen. Immers als Hij de schuld op de zonde gaat betalen, dan heeft de dood geen recht meer op Hem. En wie in Hem gelooft, mag dan ook delen in dat leven. De dood heeft op hen dan immers ook geen recht meer, omdat ze bij Christus horen. Dat leven is meer dan het leven wat Lazarus ontvangt. Zijn opwekking is er een teken van dat de dood overwonnen is door Christus. Het gaat om het eeuwige leven, dat hier en nu begint, door het geloof in Christus. Dat leven blijft ook al gaat het door het donkere dal van de dood. Dan leven we, ook al zijn we gestorven. De Heere Jezus zegt: 'Ik ben de Opstanding en het Leven.' Dat duidt er op dat het Leven onlosmakelijk met Christus verbonden is. We ontvangen het alleen door het geloof in Hem. U kunt met de kinderen ingaan op de centrale vraag uit vers 26b: 'Geloof jij dat?' Christus vraagt niet aan Maria: 'Begrijpt u dat?' Wie zou dit kunnen begrijpen? Wat God bereid heeft door het volbrachte Middelaarswerk is wat geen oor heeft gehoord, geen oog heeft gezien en in het hart des mensen niet is opgeklommen.

c. De Heere Jezus helpt (Joh. 11: 33-46)

UITLEG VAN DE TEKST

Als de Heere Jezus Maria zo bewogen ziet, wordt Hij Zelf ook bewogen.

Eigenlijk staat er in vers 33 en 38 voor het woord 'bewogen' een woord dat toornig, verbolgen betekent. Hij is ontroerd over al die droefheid, die de dood nog steeds als overwinnaar ziet. De Heere Jezus wordt naar het graf gebracht. Vers 38 spreekt van een 'spelonk'. Het was blijkbaar een rotsgraf, waarin Lazarus was bijgezet. Martha vindt dat het graf niet open mag, omdat haar broer al vier dagen begraven is. Het is toch al een verloren zaak. De Heere Jezus zegt dat als zij gelooft, zij de heerlijkheid van God zal zien. Die heerlijkheid komt ook openbaar nadat de Heere Jezus een gebed tot Zijn Vader heeft gedaan, om der scharen wil. Het is een dankgebed, waarin Christus Zijn Vader dankt, dat Hij Hem altijd hoort. De Heere Jezus wekt Lazarus op uit de dood. Op Zijn machtswoord staat Lazarus op. Hij komt uit het graf tevoorschijn en de doeken worden hem afgedaan. Dit waren allerlei doeken, waarin de dode werd gewikkeld. Ook dit wonder van de opwekking van Lazarus heeft tweeërlei reactie: geloof en vijandschap. Sommigen gaan naar de Farizeeën om te vertellen wat er gebeurd is.

TER OVERWEGING

In dit gedeelte wordt steeds gesproken over de ontroering van de Heere Jezus. Hieruit blijkt Zijn liefde. Hij is een bewogen Zaligmaker. Zijn bewogenheid heeft ook te maken met de gevolgen van de zonde in het algemeen. Hij is verbolgen over wat de zonde allemaal teweeggebracht heeft.

Opvallend is het protest van Martha. Het graf moet dicht blijven. Zij had beleden dat de Heere Jezus de Christus is, de Zoon van de levende God, Die in de wereld komen zou. Maar als zij moet geloven, dat die Zoon ook haar overleden broer zou kunnen terugroepen uit de dood, laat zij het afweten. Wij spreken zo gemakkelijk algemeenheden uit. Het moet er maar op aan komen. Dan aarzelen we maar al te vaak. Daarom zegt de Heere Jezus dat het op het geloof aankomt. Dan zullen wij de heerlijkheid van God zien. De Heere Jezus bidt en daarin spreekt Hij uit, dat Hij gelooft dat de Vader Hem hoort en Hem ook de kracht zal geven om Lazarus uit de dood op te wekken. In dat geloof mogen wij bidden, dat God ons altijd hoort. Wij krijgen niet altijd wat wij vragen, we worden wel gehoord.

Ook de opwekking van Lazarus wekt tweeërlei reactie. Voor ons blijft de vraag: hoe reageren wij? Zal de Goddelijke macht en liefde van de Heere Jezus, die zelfs de dood overwinnen, ons tot het geloof brengen in de Heere Jezus, als de Verlosser en Redder ook van ons leven? Zoals Zijn stem de dode Lazarus deed opstaan, zo roept de Heere door Zijn Woord ook geestelijk dode zondaren tot leven, opdat ze gaan leven voor Hem. (Dordtse Leerregels, hoofdstuk III/IV, artikel 12).

GELOOFSLEER

- Heidelbergse Catechismus, zondag 17. De opstanding van Christus is een zeker pand van onze zalige opstanding. Hij is de Opstanding en het Leven. Wie in Hem gelooft zal leven en opstaan uit de dood.
- Heidelbergse Catechismus, zondag 22. Hier belijden wij de opstanding van de doden en het eeuwige leven.
- Dordtse Leerregels, hoofdstuk III/IV, artikel 12. Door Zijn Woord en Geest roept Christus dode zondaren tot het leven.